

Uniformeringen af de hannoveranske og engelske tropper på Sjælland 1807

Fjenden i 1807

De britiske styrker bestod groft taget af 1/3 hannoveranere, der frivilligt stod i engelsk tjeneste, og 2/3 englændere. Ikke desto mindre findes der en masse stof om hannoveranerne og næsten intet om englænderne; derfor har jeg fundet det praktisk at begynde med King's German Legion, så man kan danne sig et billede af uniformerne i 1807, og ende med de afvigelser, som karakteriserede englænderne. Imidlertid er de lærde uenige - også på vort område.

Derfor holder jeg mig for K.G.L.'s vedkommende til Fr. Schirmers opfattelse, og hvad englænderne angår til Mr. W. Carman's. Som tysk kilde kan jeg nævne: Schütz von Brandis, friherre von Reitzenstein og Tysklands ekspert i K.G.L. Fr. Schirmer. Som engelsk kilde har jeg Mr. Carman, der er engelsk ekspert i Napoleonstidens uniformer, og skønt jeg har stået i brevveksling med samtlige regimentsmuseer for regimentet, der deltog i 1807, har deres oplysninger været så dårlige, at jeg simpelthen ikke turde anvende dem.

Fr. Schirmer følte sig overbevist om følgende:

1. At K.G.L.'s Light Dragoons bar husaruniform i 1807.
2. At K.G.L.'s liniebatailloners bukser, som jeg anfører som stengrå, kan have været grå i en blålig tone (som hos vores Livgarde) og derfor populært sagt kunne være "lyseblå".
3. At K.G.L.'s liniebatailloner og fodartilleri bar den såkaldte "waterloo-chakot" allerede fra starten i 1803.

Det sidste motiverer Schirmer med, at K.G.L. fik en anden chakot end den engelske (stovepipe chakoten), fordi det drejede sig om fremmede tropper, og at der trods righoldigt materiale fra den tid, intet findes, hverken i billeder, breve eller efterladte modeller, om at K.G.L. nogensinde skulle have båret stovepipe-chakoten. Mr. Carman hævder, at "waterloo-chakoten" først indførtes i 1811 i den engelske hær, og at den først blev almindelig i 1812.

Helge Scheunchen, 1959

Kommentar til ovenstående:

Da Helge Scheunchen samlede sine oplysninger og skrev i 1959, så var der ganske rigtigt ikke bedre kilder end de, der angives. Og i dag er det ikke meget anderledes, selv om der siden er udgivet ganske meget om både engelske og hannoveranske uniformer, ikke mindst af Osprey-forlaget. Går man ned i detaljen, så er der ikke kommet meget nyt frem.

Dog må der knyttes et par kommentarer til de fremhævede tre punkter, som Fr. Schirmer følte sig overbevist om rigtigheden af - uden på nogen måde at ville nedgøre Schirmers arbejder. Schirmer var og er, vel den der gennem tiderne har vidst mest om hannoveranske uniformer. Et felt han arbejdede med hele sit liv og skrev flere fremragende arbejder om, som stadig er uovertrufne grundarbejder.

Ad 1: 1. og 2. regiment KGL Light Dragoons var under omdannelse fra lette dragoner til husarer. Denne ændring var alene en uniformsændring, og hvor langt man var nået i 1807, vides ikke nøjagtigt.

Det, der skulle ændres, var nærmest kosmetisk, hovedbeklædning, og dragonerne skulle derudover forsynes med husarpelse. Den trøje (for husarer kaldet en dolman), som de engelske lette dragoner allerede bar, var i forvejen snorebesat lige som husarers, så den har vel været brugbar uden større ændring. Som lette dragoner har regimenterne utvivlsomt oprindeligt båret raupehjelme eller den engelske form for husarschakoten kaldet en Flügelmütze på tysk. Begge dele ses for engelske lette dragoner før 1807.

Man ved, at 3. Husarregiment fra KGL i 1806 bar pelshuer, idet dette regiment fra starten blev oprettet og udrustet som husarregiment. R. Knötel har ud fra ovennævnte von Brandis trykte oplysninger tegnet en husar fra 3. Husarregiment.

Tilbage bliver 1. og 2. Husarregiment fra KGL, hvorom man intet nærmere kender til uniformeringen ved København - ud over de var klædt som engelske lette dragoner. Se dog herunder om hjelmen fra Bornholms Museum, som antageligvis stammer fra 2. Lette Dragonregiment.

Ad 2: Hvad angår farven på KGLs benklæder, undrer det at læse, at den danske Livgarde i 1959 skulle have båret grå benklæder i en blålig tone?

Ad 3: Her er Fr. Schirmer galt på den.

KGL bar i hovedtrækkene identiske uniformer med de tilsvarende engelske tropper.

Den engelske såkaldte "Waterloo-chakot" er en hovedbeklædning "opfundet" af selveste Napoleon. Denne chakottype blev de portugisiske infanteriregimenter, som deltog i den franske invasion af Rusland, forsynet med. Wellington lod samme type hovedbeklædning indføre i den engelske hær fra 1812, men kun få engelske regimenter nåede at få den udleveret inden slaget ved Waterloo 1815. Wellington ønskede efter sigende "stove pipe" chakoten udskiftet, fordi det på lidt afstand var svært at se, om det var egne eller fjendtlige, franske styrker, man stod over for, idet begge parter indtil da bar deres chakotfjer placeret frontalt.

At infanteriregimenter i KGL i 1807 også bar stovepipe chakot, er der ingen tvivl om, idet museumsdirektør Henrik Vensild i Bornholms Museums depoter har fundet en stove pipe chakot med et beklippet KGL frontskilt (se f.eks. Chakoten, september 2004 og Våbenhistorisk Tidsskrift Nr. 1/2007). Af samme artikel fremgår af billederne også, at Bornholms Museum er i besiddelse af en antageligvis KGL raupehjelme fra 2. Husarregiment fra 1807.

Det danske våbenskjold og det metalbånd, der fastholder det, er påsat lokalt. Også de to messingbånd, der er fastnittede foroven, er med stor sandsynlighed af bornholmsk oprindelse og ikke fæstnet under turbanen (tamis på dansk).

Bornholms Museum burde prøve at fjerne de bornholmske tilføjelser, og se om der er spor efter det regimentsnavnebånd i metal, der har siddet fortil (i bedste fald kunne det være der endnu), og ligeledes konstatere, om ikke hele turbanen har været hvid og ikke lyseblå som angivet i artikel. Det må være noget mere historisk interessant for museet at være i besiddelse af en original KGL hjelm fra 1807, det har ingen anden, end at udstille lokal hjemmesløjde under betegnelsen dansk dragonhjelme fra Fynske lette Dragoner 1794. For det er det under ingen omstændigheder.

I erindringer fra Roskilde 1807 nævnes, at der var "englændere", der bar hjelme. Ingen engelske tropper havde hjelme, og der kan således kun have været tale om, at den pågældende har set hannoveranske lette dragoner i byen, da Wellington drog igennem på vej mod Køge. TS).

At Fr. Schirmer henviser til, at engelske fremmedregimenter fik anden hovedbeklædning end engelske linieregimenter, beror nok på, at det indtil omkring 1800-1803 var således, at fremmede tropper oftest formeredes som lette tropper og derfor udstyredes med raupehjelme/runde hatte med raupe, medens det engelske linieinfanteri på den tid bar tokantede hatte af nogenlunde af samme model som f.eks. franskmændenes.

Men KGL var noget særligt i den engelske hær. Den var en elite og en (hannoveransk) hær i den engelske hær med eget infanteri, rytteri og artilleri, alt sammen udrustet og udstyret som englænderne. Det manglede da også bare, når den engelske konge, Georg III samtidig var kurfyrste af Hannover og egentlig helst ville opholde sig dér, var det ikke fordi Napoleon indtog og besatte fyrstedømmet i 1803.

T. Snorrason, 2007.

King's German Legion 1807

af Helge Sheunschen
Chakoten nr. 2/1959

I. Generaler, stabe og understabe

Som stab for kommanderende generaler og divisionsgeneraler havde man:

Quartermasters-Generals-Staff (generalstaben)

Adjutant-Generals-Staff. (adjutanturen)

Legionens stab bestod af:

- 1 Colonel in Chief
- 1 Inspector-General-Colonel
- 1 Deputy -Adjutant -General

Antallet af Brigade-Majors eller brigaderer, der for det meste havde kaptajns rang, vekslede fra 6 til 9 alt efter troppernes sammensætning.

Desuden var der:

- 1 Military Commissary
- 5 Chaplains (feltpræster)
- 1 Deputy Inspector of Hospitals
- 3 Surgeons (overlæger)
- 1 Purveyor
- 1 Deputy Purveyor
- 1 Apotheker

Foruden dette havde Colonel in Chief for det meste en Aide de Camp fra legionen hos sig.

Officererne ved staben kaldtes alle uden hensyn til rang for: Staff-Officers, medens stabsofficererne ved understabene kaldtes: Field-Officers.

Uniformen bestod som i Hannover af skarlagensrøde kjoler med mørkeblå guldbroderet krave og opslag og lange skøder med hvide opslag. 2 rækker med 10 halvkugleformede guldknapper, der bar de kongelige initialer med krone over. Guldbroderede knaphuller, såvel på kjolebrystets yder- og inderside. Indersiden

var blå og guldbroderet og kunne slås op foroven som en slags revers.

Engelsk general

På **paradeuniformens** højre skulder havde generalerne broderede skuldersnore.

Til **stabenes paradeuniform** hørte guldbroderede epauletter. Fieldofficers havde på begge skuldre, kaptajner kun på højre skulder. Hos subaltern-officererne ligeledes kun på højre skulder og med tyndere frynser, hvis de i det hele taget bar stabsuniformen.

Generalernes forskellige grader divergerede kun i mønstret på kravebroderierne. Desuden var der for de højere graders vedkommende broderier på brystet, samt chevrons (vinkler. TS) på underarmet og kjoleskøderne hos generaler af kavaleriet. Derimod kunne Fieldofficers grader ikke kendes fra hinanden, lige så lidt som løjtnantsgraden kunne skelnes fra fænrikkens (Ensign) og kornettens.

Generaler og stabe bar desuden ganske enkle blå uniformer med guldknapper, altså uden broderier, fangsnore og epauletter. Hos generalerne havde denne uniform bredere skøder og nedfaldskrave, svarende til datidens civilmode.

Dertil undertiden højtstående eller opragende skjortekrave (en såkaldt fadermorder) og hvidt halsbind. Knæbenklæderne var af hvidt læder eller klæde, desuden bar man halvhøje hessiske støvler og på disse, som en nyhed, sporer, der var fast skruet på hælen, i stedet for de hidtidige sporer, der var til at spænde på støvlen.

Til **paradeuniform** bar generaler gyldent skærf, gennemvirket med rødt. Portepé, snor og agernagtig kvast var ligeledes i guld med mørkerødt.

Generaler og stabe bar det almindelige mørkerøde silkeskærf til den blå uniform.

Som **hovedbeklædning** blev båret "tremaster", sort kokarde, guld-rød snor (agraf) og hængende hvid fjerbusk. Til den blå uniform bar man almindeligvis kun hvid fjerstuds. Ved fodtjeneste skulle hattene bæres på tværs.

Livgehæng, guld, dog må det tilføjes, at livgehængen ved den lille uniform mere var efter eget for godt befindende, ofte kun en mørkerød snor med knebler i stedet for spænde.

Herfra hang den krumme **sabel** i stålskeden. Det var en nyhed hos hannoveranerne, der hidtil kun havde kendt læderskeden. Ofte var sablerne orientalske med kostbare elfenbensfæster, med portepé af gyldne, mørkerødt gennemvirkede dobbeltsnore, med agern, også for samtlige andre officerer.

Huer fandtes ikke. **Kapper** var for det meste vel blå. **Skaberakker** røde med guldkanter.

Hestenes haler blev studsede, men det var dog langt fra alle generaler og stabsofficerer, der fulgte denne mode. .

II. Ingeniører

Det britiske ingeniørkorps havde på den tid endnu intet mandskab undtagelse af tegnere og modellører. Hvor et mandskab var nødvendigt brugte det fortræffelige korps **Military Artificers**, der leverede arbejdslederne, dens arbejderne kom fra fodfolket, især fra tømmermændene og vel også fra artilleriet.

Ingeniørofficererne bar mørkerød uniform med sort krave, opslag og omslag på de lange skøder. To rækker guldknapper som stabens. Een guldepaulet og rødt skærf. Tremaster med hængende rød/hvid fjerbusk. Sort kokarde, guld-rød agraf og portepé. Lange lysegrå benklæder med guldstriber. Sabel i stålskede anbragt i sort svinggehæng, til parade var gehængen guldbroderet.

III. Fodartilleriet

Mandskabet havde mørkeblå **kjole** med rød krave, røde svenske (lige afskårne) opslag. Røde opklapninger på skøderne og røde skulderklapper. Krave, opslag, skulderklapper og skødeopslag var kantet med en smal gul bort. På opslagene desuden 3 knapper med tilsvarende knaphuller af gul lidse. Kjolen var lukket med en række à 10 messingknapper og på hver side af brystet udfor knapperne en gul lidse, der endte i en bastionformet spids. I taillen på ryggen var der 2 knapper, og på hver af skøderne en lodret lommeklapp med 3 knapper. Lommeklapperne var kantet med gul lidse, og udenfor klapperne var der en lidsebesætning, der mindede om den på brystet.

Officerskjolen lignede mandskabets, men havde ingen kanter på krave, opslag o.s.v. - derimod et dobbelt guldbroderi (2 lidser) på kraven. På opslaget 3 guldbroderede lidser. Guldepauletter. Fortil 2 rader à 10 knapper med guldbroderi om knaphullerne. Den øverste del af overknappingen kunne knappes reversagtigt tilbage, således, at det røde foer kom til syne. På skødernes lommeklapper havde officererne 5 knapper med guldbroderede knaphuller.

Knapperne var halvkugleformede af messing og prægede med 2 krydsede kanonrør, over disse stod KGA og derover en krone.

Officerernes knapper lignede disse, men var forgyldte og i stedet for bogstaver stod der på et bånd, der gik rundt om kanonerne: King's German Artillery.

Bukserne var lange, stengrå og uden besætning desuden bar mandskabet sko og lædergamascher, der var så vide, at bukserne kunne stikkes ned i dem.

Officerernes bukser var ligesom mandskabets, men med en bred rød stribe ned langs siden.

"Stovepipe" chakot
fra Bornholms museum

Hovedbeklædningen var en chakot af sortlakeret filt med en lige afrundet skygge. Pulden havde samme diameter foroven som fornedden, fornedden og på forsiden var der anbragt en plade af sortlakeret filt, der var afrundet foroven. Denne plade ragede 2-3 tommer opøver den flade puld. På pladen sad et ovalt messingskilt med en krone over, og i skiltets midte. et rødt felt med det kongelige navnetræk i midten. På venstre side sad en fjerbusk, der var hvid foroven og mørkerød fornedden. Gult behæng, den forreste del flettet og den bagerste del af 2 enkelte snore. På højre side en dobbeltsnor med spejl og kvast, som nåede til chakotens nederste kant. Hagerem af sort læder. (Den ovenfor beskrevne chakot model er den såkaldte Waterloo Chakot, der tidligst indførtes 1812. Den chakot der blev båret i 1807, var den såkaldte Stove Pipe Chakot ("Kakkelovnsrøret"), som fandtes i 2 modeller. En fra 1800 af sortlakeret læder, og en lettere model fra noget senere af filt. TS)

Officererne bar trekantet hat med sort kokarde og guldkrampe, samt fjerbusk (hvid, med mørkerød rod).

Kapperne var mørkeblå med opstående krave, der blev lukket med 1 knap. Den kunne også laves om til en nedfaldskrave. I øvrigt havde kappen en række knapper og et kortere eller længere skulderslag, der kunne knappes på kappen.

Officerernes stemte overens. med mandskabets, dog var den opretstående krave ikke lukket med en knap, men med en lille forgyldt kæde der fæstnedes med en forgyldt roset på hver kraveside.

Underofficererne: Sergeant-Majors bar officersuniform med guldtræssebesætning, hvor officererne havde guldbroderi og i stedet for epauletter, røde skulderstropper med guldtræsseindfatning. Samme trekantede hat som officererne. De øvrige underofficerer havde mandskabsuniform.

Sergeant-Major 4 vinkler i guld

Sergent 3 vinkler i guld

Fourer eller kadet 2 vinkler i guld

Korporal Intet underlag, 2 gule vinkler

Bombardér Intet underlag, 1 gul vinkel

Gefreiter Intet underlag, 1 rød vinkel

Gradstegnene bestod af vinkler af guldtrøse med rødt klædesunderlag på højre overarm. Almindeligvis vendte spidserne nedad, kun hos non-kombattanter vendte spidsen opefter.

På kappen var alle vinkler gule. Sergenter havde rød opretstående krave og røde opslag på kappen.

Våben: Fodmandskabet bar en hirschfänger mod messingfæste i hvidt skulderbandoler, der havde et firkantet messingspænde på brystet. Beredne ved fodartilleriet bar en sabel med stålgreb i et skuldergehæng, der lignede fodmandskabets bandoler, men var forsynet med to bæreremme. Sergenter bar: kårde i bandoler.

Officererne bar en kavallerisabel med stålgreb og stålskede i et sort livgehæng med forgyldte løvehoveder foran. Til parade var gehængen af guldtrøse syet på rødt læder. Portepé af guld og mørkt rød silke. Sergeant-Majoren bar officerssabel i sort officersgehæng; men havde sabelkvast af hvidlakeret læder.

Skærf: Officererne og Sergeant-Majoren bar et mørkerødt silkeskærf om livet, og sergenter havde et rødt skærf af garn, medens de sergenter, der hørte til non-kombattanterne, bar et blå skærf.

IV. Det ridende artilleri

Uniformen var lige som fodartilleriets, men med knæbukser af skind eller klæde, samt hessiske støvler og i stedet for chakot, en Raupehjelme af sortlakeret læder med raupe af bjørneskind eller af hestehår. Langs puldens nederste kant var et tre tommer bredt bånd af **sort??????** klæde besat med messingkæder.

Skyggen havde messingkant, og på puldens højre side et skilt i lighed med det, der fandtes på fodartilleriets chakot - men cirkulært. På venstre side sad en fjerbusk, foroven hvid og forneden rød. Schupper af messing.

På officerernes raupehjelme var alle messingdele forgyldt.

Lædertøj og bevæbning var som hos de beredne ved fodartilleriet.

Officererne havde desuden sorte sabeltasker med en forgyldt stjerne, hvori det kg1. navnetræk befandt sig. Desuden patrontaske i bandoler. Den daglige patrontaske var af sortlakeret læder med det forgyldte kongelige navnetræk med krone på låget. Parade-patrontasken var af poleret stål med samme udsmykning som den daglige. Det almindelige bandoler var af hvidlakeret læder. Fortil var der anbragt et forgyldt trekantet skjold, og noget over dette et forgyldt løvehoved, der havde tre kæder i munden. Kæderne endte i forgyldte rømnåle, der blev stukket ned bag det omtalte skjold. Paradebandoleret var af guldtrøse, syet på rødt læder. Officerer, der kun havde een epaulet, bar en guldsnor på venstre skulder for at holde bandoleret fast.

Omkring 1806 begyndte officererne ved det ridende artilleri at anlægge en husaragtig uniform. I stedet for kjole bar de nu en art mørkeblå dolman med tre rader à 12 knapper, der indbydes var forbundet med guldsnore. Kraven forblev rød, men i stedet for lidserne fik den en dobbelt kant af guldsnor. De røde opslag blev spidse og kantet med guldtesse, der over spidsen dannede en ungarsk knude. Skærfet ændredes til et rødt husarskærf med guldskydere. Hovedbeklædning, bevæbning og lædertøj forblev uændret. Til parade og galla; mørkeblå pelse med samme udstyr som dolmanen, krave og opslag dog besat med sort pels, og i øvrigt var pelsen kantet på samme måde. Officererne bar kun trekantet hat udenfor tjenesten.

Trompetere (og tambourer ved fodartilleriet) bar uniform efter deres grad, men med frynseepauletter af gul uld og desuden en flettet skuldersnor på venstre skulder.

Snoren hang i an bue over brystet til den højre skulder, hvor den endte i 2 nedhængende snore med messingdupper. Skuldersnoren farve var gul med blå og rødt islæt. Trompetbanderollen var af samme slags snor som skuldersnoren.

Hestens udrustning: Mørkeblå valdrap med rød kant og i hjørnerne for og bag det kgl. navnetræk under en krone.

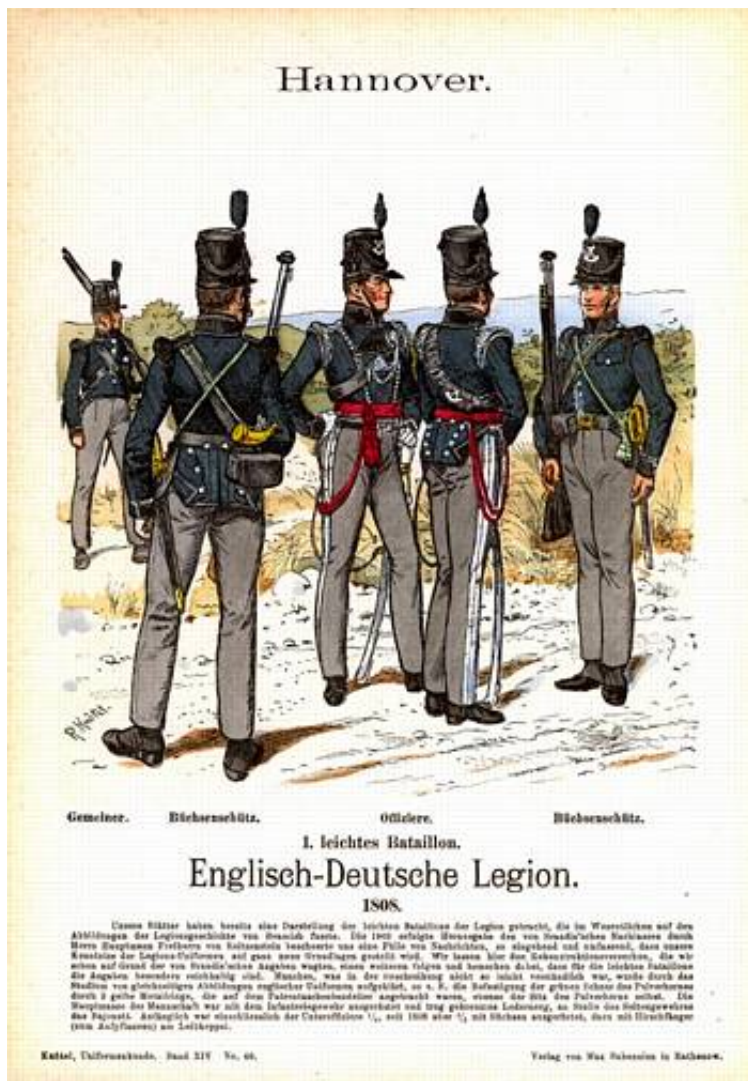
Officerernes havde en guldtesse på den røde kant og de kgl. navnetræk har vel været broderet i guld.

Mantelsækken var cirkulær mørkeblå med rød kant og på højre endeflade stod KGA og batteribetegnelsen i rødt.

Trainkonstablerne bar samme uniform som kanonererne, dog uden tressebesætning på brystet. Ved det ridende artilleri havde de ingen raupe på hjelmen, men i stedet en lille kam af læder med messingindfatning.

V. De lette batailloner

KGL - 1. lette bataljon

1ste Lette Bataillon havde en særlig uniform, i det mindste blandt de regulære riffelkorps i den britiske armé. Desuden var den mere lysegrøn end "riflegreen", der først indførtes i 1808.

Mandskabets kjoler havde korte skøder, sort krave og sorte ærmeopslag. Uniformen var eenradet med 12 knapper af hvidt metal. På venstre side af brystet var der en vandret lomme, der var lukket med en hvid knap. Krave, opslag, skødeopslag og uniformens kanter var besat med en sort lidse. På skøderne var der svejfede lommeklapper besat med 3 knapper samt 2 knapper i taillen.

Sorte skulderstropper kantet med sort tresse og i ærmesømmene, "Wings" af mørkegrønt klæde, kantet med sort bånd. Under disse lå en stor vulst af sort uld, der var tykkest på midten.

Officerernes kjoler adskilte sig fra mandskabets ved at have 2 rader à 18 knapper, der sad meget langt fra hinanden, omtrent som de yderste knaprækker på en husardolman. Krave, opslag, skødeopklapninger og foeret i overknappingen på brystet var af sort fløj, kantet med en sort silkelidse. Ærmeopslagene var spidse. Lommeklapperne på skøderne havde 5 knapper, og skøderne var kortere end mandskabets. Officerernes "Wings" var af sort fløj kantet med en tyk sølvsnor og belagt med sølvringe.

Knapperne hos mandskabet havde et horn med snor, og mellem snoren og hornet stod et 1-tal. Over hornet stod KGL under en krone.

På officerernes knapper gik der et bånd udenom hornet og på båndet stod "King's German Legion". Over båndet var der en krone.

Bukserne var mellemgrå, og officerernes havde 2 sølvstriber på siderne. Mandskabet havde sorte

gamascher og sorte sko.

Hovedbeklædningen: Mandskabet og underofficererne havde en næsten cylindrisk chakot af sort lakeret filt med firkantet skygge og læderhagerem. Fortil var der anbragt et jægerhorn med snor af hvidt metal, samt en 6 tommers høj mørkegrøn uldstuds. Desuden var chakoten udstyret med sort gehæng med kvaster og spejl på højre side.

Officerernes chakot var af sortlakeret læder. Studsen var af fjer med tilspidset top.

2den Lette Bataillon havde en mørkegrøn uniform med sort og sølv ligesom 1. Lette Bataillon, men med et andet snit, der lignede de britiske riffelkorps.

Mandskabet og underofficererne havde 3 rækker knapper, men ingen husarsnore. Der var 12 knapper i hver række. Rækkernes afstand var størst ved skuldrene og mindst ved taillen. Desuden var der knapper på brystlommen, skulderen og ærmelidsen. Uniformen var en jakke uden egentlige skøder og den bagerste del var afrundet nedefter. Besætningen med sorte borter var som ved 1ste Lette Bataillon. Afvigende fra officererne havde underofficererne og mandskabet wings, der dog var ca. 1/3 mindre end 1ste Lette Bataillons, således at de forfra lignede en kugle. Skulderstropperne var som ved den 1ste Lette Bataillon.

Officerernes kjoler havde det samme snit som husarernes dolman med 3 rækker á 18 sølvknappet. Snore fuldstændig som hos husarerne i sort silke. På skulderen en sort dobbeltsnor - altså ingen distinktioner. I øvrigt var det tilladt at hære pelsen udenfor tjenesten.

Knapperne lignede 1ste Lette Bataillons - kun med den forskel, at der stod 2. i stedet for 1.

Bukserne var (afvigende fra 1ste Lette Bataillon) mørkegrå.

Officererne havde sølvstriber og oppe på hvert ben - ned fra taillen en besnøring af sort bånd med spidsen nedefter. Båndet var større end det på opslaget, men uden øjne.

Hovedbeklædningen bestod af en chakot af sortlakeret filt. I øvrigt af samme højde og form som en "Flügelmütze", men med en stående halvrund skærm. Hagerem af læder og foran i midten af chakoten sad hornet, desuden foroven som fjerbusk en mørkegrøn "poll" eller kugle af uld. Dertil sorte fangsnore af samme form som officererne. Disse fangsnore blev altid båret.

Officerernes hovedbeklædning var den såkaldte "Flügelmütze", der var noget højere end chakoten og bestod af sort filt, der ikke var lakeret. Den havde læderdæksel foroven og pandebånd samt hagerem. Desuden var der en grøn studs, der var tilspidset foroven, og ved foden af studsen sad en sort rund kokarde med et lille sølvhorn. På denne vingehue kunne det øverste lag løsnes spiralagtigt, således at en spids tilløbende lang vinge med sin smalle, håndsbrede, lodrette basis sad fast foroven til venstre og med sin spids vajede denne 1 1/2 fod ud til venstre. Den side af ringen, der viste fremefter, var hvid ligesom det stykke af pulden, som ringen ellers dækkede, var hvidt. Omkring pulden løb en gyldenrød dobbeltsnor oppe fra højre ned til venstre i 2 vindinger eller striber. Tværs over dette hvide stykke og ligeledes fra oven til højre hang en gyldenrød dobbelt fangsnor med rundt fletværk ("spejl") og kvaster, som husarer brugte det. Denne dobbelte fangsnor hang langt ned og blev fastknappet i højre side. Foran havde huen en lille firkantet skygge, der ligesom ved de tidligere grenaderhuer kunne slås op eller egentlig altid blev båret opslået, den var lakeret på undersiden. Udenfor tjenesten bar officererne den trekantede hat, men de kunne også bære vingehuen, og denne var vel nok altid udfoldet.

KGL - 2. lette bataljon

Gældende for både 1. og 2. lette bataillon: Officererne bar **skærf**, hvis ender løb ud i snore, der endte i lukkede kvaster. Skærfene blev lukket ved hjælp af en knebel i højre side.

Sabel i stålskede, som hos husarerne, dog i en mindre udgave og dertil en gulrød portepé båret i sort gehæng med et hvidt løvehovedlukke. Paradegehænget var ligeledes sort men med en sølvbroderet kant, og de beredne havde sabeltasker med en hvid stjerne.

Bandolérerne: Alle officererne bar sorte bandolerer med små sorte patrontasker, hvis låg var forsynet med et horn uden nummer og krone. Foran bandoleret, i nærheden af skulderen, sad et løvehoved af sølv, til hvilket der var fæstet en dobbeltkæde i sølv. I kædens anden ende var der en såkaldt skyttefløjte. Denne sad almindeligvis i en holder på et trekantet sølvskjold, som var anbragt temmeligt langt nede på bandoleret, således at kæderne hang i en større bue end kæderne til rømnåle, der blev båret ved de andre våbenarter. Sergenterne bar en lignende kæde med fløjte, som sad i en ring foroven på bandoleret, medens korporalerne bar fløjten i en lysegrøn snor, som gik fra knappen på højre skulderstrop til en af knapperne på brystet, hvorfra fløjten hang løst ned i den ca. 2 tommer løse ende af snoren. **Tornysteret** var sort med lysegrønt horn og nummer.

Kappen var grå, **handskerne** hvide. **Ridetøjet** brunt, og man havde enten et grønt **saddeldække**, kantet med sølvtræse eller en **paradevalrap**, der ligeledes var kantet med en sølvtræse og desuden forsynet med en sølvstjerne med det kronede kongelige navnetræk i forreste og bagerste hjørne.

Underofficerernes gradstegn var de tidligere beskrevne vinkler af sølv på. sort underlag eller hvide vinkler på sort underlag. Sergeant-Majoren bar officersuniform med sorte skulderklapper kantet med sølvtræse. Sergenterne bar hvide handsker, samt et rødt **skærf** af garn, der havde samme facon som

officerernes, men blev båret under bæltet.

Musikere og hornister havde røde kraver og opslag indfattet i en sort bort. Skulderstropperne var sorte. Derimod var deres Wings af og til isprængt rødt. Bøgel- eller signalhorn blev båret i lysegrønne snore med kvaster. Musikkorpset bestod ikke af hornblæsere af nutidigt mønster. Hornisterne havde ligesom også nogle af musikerne waldhorn eller andre musikinstrumenter. De øvrige musikere havde oboer. Desuden hørte hertil 4 **janitcharer** med deres instrumenter: 1 stortromme eller pauke, der under marchen blev båret af et æsel. 1 hvirveltromme, samt 1 bækken og 1 triangel. **Janitcharernes uniform** bestod af grønne tyrkiske jakker med røde ærmer med rød og hvid snorebesætning i tyrkisk mønster, desuden var der brogede striber på bukserne. På hovedet bar de en høj bred tyrkisk chakot med rød-hvid turban. Blandt disse janitcharer og hornister var ofte farvede folk, for det meste vestindere, der i øvrigt samtidig optrådte som fortræffelige kokke og barberer. **Stabshornisten** eller dirigenten bar mørkeblåt skærf til den grønne uniform, hvilket må siges at være en trist farvesammensætning. **Trommereifernes skråstriber** var sorte og grønne.

VI. Liniebataillonerne

Liniebataillonerne havde rød kjole med mørkeblå krave, ærmeopslag og skulderklapper. 1 rad à 10 hvide knapper sad parvis under hinanden. Fra hver knap udgik en dobbelt lidse. Lidsernes yderste ender var parvis forbundet med en enkelt lidse; Lidsernes længde aftog imod tailen. Kraven var indfattet med en lidse. De lige opslag havde 3 knapper, hver med en dobbelt lidse. Opslagene og skulderklapperne var ligeledes indfattet med en lidse. De korte skøder havde hvide opklapninger besat med samme lidse som opslag og krave. Lodrette lommeklapper med 3 knapper med korte lidser. Mellem de to tailleknapper var der en trekant af hvid lidse.

Mandskabets lidser var hvide med en blå midterstreg og sergenternes var helt hvide.

Officerernes uniformskjole afveg fra mandskabets og underofficerernes ved at have 2 rader med 10 parvis satte forgyldte knapper. Overknappingerne var på undersiden mørkeblå med guldbroderede knaphuller. Kraven var uden indfatning, men besat med et guldbroderet knaphul. Opslagene var ligeledes uden indfatning, men med 3 knapper med tilsvarende guldbroderede knaphuller. De lange skøder havde hvide opklapninger og hvidt foer. Lodrette lommeklapper, hvor med 5 par knapper med tilsvarende guldbroderede knaphuller.

Knapperne: Mandskabets tinknapper var flade med bogstaverne K.G.L. og derunder bataillonsnummeret (I til VIII).

Officerernes knapper var halvkugleformede og forgyldte med det kgl. navnetræk omgivet af et bånd med "King's German Legion, ovenpå båndet var der en krone.

Bukserne var lysegrå og officererne havde 2 guld striber på siden eller lange hvide bukser. Underofficererne og mandskabet bar sorte sko og gamacher.

Hovedbeklædningen: Underofficerer og mandskab bar chakot af sort filt med hvidt behæng og afrundet skygge. Fortil en filtplade, der var 2-3 tommer højere end pulden. På denne filtplade sad et ovalt messingskjold med en krone over. I skjoldet var det kgl. navnetræk udstanset og underlagt rødt klæde. På venstre side af chakoten sad en 9 tommer høj hvid studs. Hageremmen var af sort læder. (Den chakottype der beskrives her, er den såkaldte Waterloo-chakot, som de britiske regimenter først fik under Spaniensfelttoget. Se herom ovenfor. TS)

Officererne bar trekantet hat med sort kokarde, guldkvaster i spidserne og hvid fjerbusk. Hatten blev ofte båret i et voksdugsfuteral.

Lædertøj: Hvidt krydsbandoler, sortlakeret patrontaske i det ene bandoler og kun bajonetskeden i det

andet. På sidstnævnte et ovalt messingskilt på 'brystet. Mørkeblåt **tornyster** med hvide remme (tværrem over brystet). på venstre side af tornysteret var batallionsbetegnelsen malet med rød farve. Hvid **brødpose** og lyseblå **feltflaske** med batallionsbetegnelsen og mandens nummer malet i hvidt. Begge båret over højre skulder. **Kogekedel** i hvidt overtræk på tornysteret. Feltflaskens rem var brun, brødposens hvid.

Officererne havde et hvid lakeret bandoler med et ovalt forgyldt skilt på brystet. I bandoleret sad en kårde med forgyldt greb og guldrød portepé.

Officerernes gradstegn: Officererne havde guldepauletter og karmosinrødt silkeskærf.

Sergeant-Major bar officersuniform med blå skulderklapper indfattet med guldtræse, samt guldchevrons på armen. Kårde uden portepé.

Sergenterne havde uniformen besat med hvide lidser og sølvchevrons med mørkeblåt underlag på armen. Karmosinrødt skærf af garn, lavere grader havde hvide chevrons på mørkeblåt underlag på armen til mandskabsuniform.

Skarpskytterne

Legionens liniebatailloner havde kun fusilierkompagnier, men ved hver bataillon fandtes en skarpskytteafdeling, hvis uniform afveg fra foregående ved følgende: I stedet for skulderklapper, hvide "Wings", som hos de lette batailloner. På skødeopklapningerne var der et lille rundt stykke stof af blå klæde, hvorpå der var broderet et hvidt horn. Hvert kompagni havde 6-7 skarpskytter.

Officerernes kjoler bar forgyldte "Wings". På blå underlag og på skødeopklapningerne et firkantet stykke mørkeblåt klæde med et guldbroderet horn.

Skarpskytternes hovedbeklædning: Chakotens studs og gehæng var mørkegrønne, og officererne bar mørkegrøn studs i den trekantede hat.

Skarpskytternes lædertøj: I stedet for bandoler til bajonetten blev der båret et hvid lakeret livgehæng med en hirschfänger. Til højre for spændet på livremmen sad en hvidlakeret kugletaske. Geværremmen var ligeledes hvidlakeret .

Officererne havde sabel i sort livgehæng, desuden en sortlakeret patrontaske med forgyldt horn på låget i hvidt bandoler. På bandolerets forside beslag og kæde til skyttefløjte af forgyldt metal. Officererne havde karmosinrødt **skærf** i husarfacon. Sergenterne havde ligeledes skærf i husarfacon samt en skyttefløjte i hvidt metal i messingkæde på patrontaskebandoleret.

Korporalerne havde skyttefløjte i grøn snor fra knappen rå højre skulderklap til en. Af knapperne på brystet, hvor skyttefløjten hang 2 tommer ned.

Tambourer og pibere bar den røde mandskabsuniform, men borterne havde brede blå skråstreger. Langs enderne af lidserne sad en lodretgående bort.

På ærmerne var der 6 chevrons (med spidsen opefter) mellem 2 borter. Mellem knapperne i tailen var der en frynse, og fra hver af dem gik en dobbelt bort langs sømmen til skulderen. Desuden var der en bort midt ned ad ryggen fra kraven til tailen. **Trommerne** var af messing med mørkeblå hvidkantede reifer. Knælæderet var hvidt. Hornisten ved skytteafdelingerne bar tambouruniform med røde svalereder, kantet med bort og besat med hvide frynser. På tværs af svalereden gik 4 borter. Grøn studs i chakoten. Bügelhorn med lysegrøn banderole med kvaster og vel også en fløjte.

Bataillonstambourer og musikere bar hvid kjole, hvorpå krave og opslag skulle have været røde, men det er ikke sikkert, at det var således ved alle bataillonerne. På kjolen fandtes ingen lidser på brystet, kun på krave og opslag. I stedet for skulderklapper gule epauletter med frynser. Knapperne var forgyldte.

Bataillonstambouren havde en gul, blå, rød skuldernor, og dirigenten bar et blå skærf. **Janitcharerne** havde røde jakker med hvide ærmer og gul besnøring. En høj filtchakot med turban og gule striber på bukserne. **Trommerne** var af træ og malet lyseblå og på disse påmalet samme bataillonsbetegnelse, som stod på officersknapperne. Trommereiferne havde røde og hvide skråstriber (de lette batailloner havde sorte og grønne). Enkelte batailloner skal have brugt klokkespil, ligesom der også skal have været negre blandt janitcharerne.

Tømmermændene havde hvidt skødskind, en stor økse eller en sav, samt en faskinkniv i hvidt livgehæng, hvorpå der også sad en lille patrontaske. Over skulderen bar de en spade i brunt futteral samt en karabin.

VII. Husarerne

Selvom det officielle navn var Light Dragoons, kaldtes de alligevel husarer allerede i 1807 på grund af deres husaruniform. Pelse, dolmaner og husarskærf var ligeledes på mode både hos fodfolket og artilleriet. Alle 3 husarregimenter havde mørkeblå dolman med følgende regimentskendetegn:

Krave og opslag Knapper Snore

1. Husarregiment	røde	guld	gule
2. Husarregiment	hvide	guld	gule
3. Husarregiment	gule	sølv	hvide

Knapperne

Mandskabet havde 18 små halvkugleformede knapper i 3 rækker.

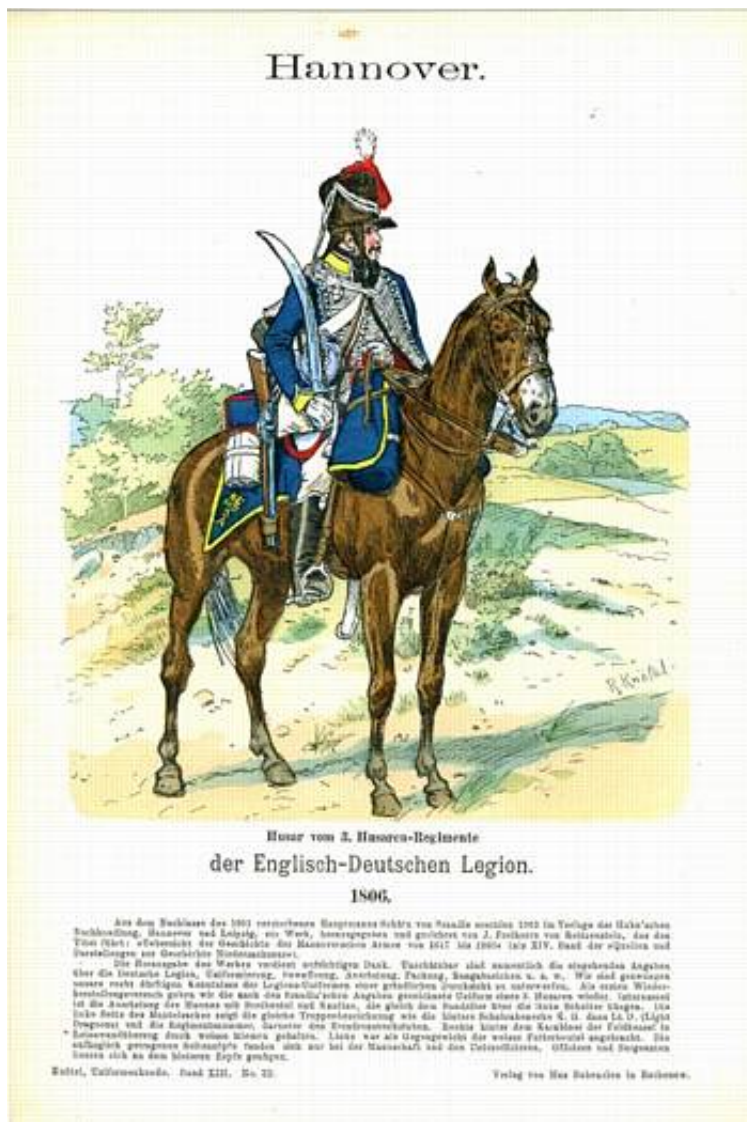
Officererne og sergenterne havde 18 små halvkugleformede knapper i 5 rækker.

På alle disse knapper var der 2 krydsede sabler, og derover numrene 1, 2 eller 3. Omkring disse bar officerernes knapper et bånd med "King's German. Lt. Dragoons", og ovenover dette en krone. På mandskabets knapper var der intet bånd, og ordene var forkortet til: "K.G.Lt.D" med en krone over.

Snorebesætningen hos mandskabet: Ved de yderste ender af de vandrette dobbeltsnore løb en snor i zigzag fra oven og nedefter. Endvidere var der en snor, som gik langs brystkanten og en anden langs hele dolmanens nederste kant. Desuden havde de en dobbeltsnor på skuldrene.

Snorebesætningen hos officerer og sergenter bestod af guld- eller sølvsnore i knapfarven. Foruden de brede snore fandtes både på bryst, ryg og krave opslag en rig indfatning af fine smalle snore, der dannede små "øjer".

KGL - Lette dragoner (Husarer)

Pelsen var mørkeblå med rødt foer og sort pelsbesætning på krave og opslag samt sorte pelskanter. Snorebesætningen var som på dolmanen. Der løb en snor langs den inderste kant af al pelsbesætning. Pelsen blev båret på venstre skulder med en ret kraftig flettet snor, som var ført under dolmanens højre skuldernor.

Skærf: For 1. og 3. husarregiment var skærfet rødt med hvide skydere, for 2. husarregiment gult med hvide skydere. Officersskærfet var karmosinrødt med guldskydere. Sergenternes var karmosinrødt med gule skydere.

Benklæderne var af hvidt læder eller klæde. Efter samtidige iagttagelser her i landet bar de mørkeblå bukser - rimeligvis overtræksbukser. Sorte husarstøvler med snorebesætning og kvast af samme farve som på dolmanen.

Pelshuerne: 1. Husarregiments var bredere opefter og havde ingen skygge, de to andre regimenter havde cylindriske pelshuer med firkantet skygge. Alle 3 havde en rød puld, der hang ned til højre side. på skrå over huens forside fra højre overkant til venstre underkant sad et behænge Fra dettes øverste ende hang 2 fangsnore med spejl og kvaster, der befæstedes på dolmanens højre skulder. Behæng og fangsnore havde samme farve som dolmanens snore.

2. Husarregiment bar antageligvis raupehjelm, som den der er vist her - minus det senere på Bornholm påsatte danske våbenskjold og randbånd i forsølvet blik. Også de 2 messingbånd er antageligvis bornholmsk hjemmesløj, for at få hjelmen mere "dansk". Raupen mangler, men har gået fra nakken og helt ned hjelmskyggen. TS)

Hjelm, evt. fra 2. Light Dragoons, KGL 1807
fra Bornholms Museum

For officerernes vedkommende var de dog af guld med karmosinrødt islæt. Officererne bar fjerbusk i stedet for studs i en stor forgyldt tulipanformet sokkel. Hageremmen var af læder.

Sabel og sabeltaske: Stålsabel med hvid sabelkvast og hvidt gehæng, sort sabeltaske i hvide remme, hvidt bandoler og sort patronstaske.

Officererne havde guldportepé med karmosinrødt islæt og sort gehæng, samt en stjerne på sabeltasken. Desuden var der et skjold foran på det hvide bandoler, og til dette bandoler hørte en sort taske.

Valrappen var mørkeblå med en kant i kravefarven. De bagerste spidser bar betegnelsen **K.G.** og derunder Lt.D. og under bogstaverne regimentsnummeret 1, 2 eller 3. Under tallene anbragtes yderligere eskadronens bogstav (A, B, C, D, E, F, G eller H).

Officerernes valrap havde på den kulørte kant en bred guld- eller sølvtrasse efter knapfarven og i stedet for afdelingsbetegnelse den kongelige navnetræk med krone over.

Mantelsækken var firkantet og mørkeblå med rød kant. på venstre endeflade var den samme betegnelse som på valrappernes spids - dog i rødt.

Brødpose og feltflaske: I modsætning til de fleste andre lande bar husarerne under feltmæssige forhold .brødpose og feltflaske på manden og ikke på hesten. Brødposen var hvid og feltflasken blå med regimentsbetegnelse som på mantelsækken, påmalet i hvid farve. Feltflaskens rem var brun. Både feltflaske og brødpose blev båret over venstre skulder.

Hovedtøj og remme var brune.

Estandarter førtes ikke.

Musik: Husarerne havde ingen pauker, men **janitcharmusik**. Denne bestod af 4 kunstnere med følgende instrumenter: 1 stortromme, der lå på tværs foran rytteren, 1 mindre tromme samt et bækken og 1 triangel. Janitcharmusikere og trompetere havde i 1807 "omvendte farver", d.v.s. rød, hvid eller gul dolman og pels, men mørkeblå krave og opslag. Selve musikkorpsets sammensætning er desværre ukendt.

De britiske tropper i 1807

Engelsk uniformsjakke.
Fra Musée de l'Armée

Det britiske infanteri må deles i:

- The Infantry of the Line
- The Guards
- The Fusiliers
- The Light Infantry
- The Highlanders
- The Rifle Brigade

Linieinfanteriet bar en slags grunduniform og var anderledes bygget op end K.G.L.'s linieinfanteri, der kun bestod af fusilierkompagnier. Det engelske linieinfanteris bataillon bestod af 10 kompagnier, disse inddeltes i 8 bataillonskompagnier. På venstre fløj stod "de lette" og på højre fløj havde man "grenadererne".

Mandskabet havde en murstensrød kjole; krave og opslag afhang af regimentsfarven (facings). Alt mandskab bar tinknapper, der kunne sidde både enkeltvis, parvis og 3 ad gangen. Fra hver knap udgik lidser (laces). Lidserne var af hvid bomuld, i hvilken der fandtes tråde af forskellig farve - de såkaldte "worms". - Foruden disse narrestreger havde de forskellige former på lidserne. De, der lignede K.G.L.'s infanteri, de såkaldte "squareended", de, der endte i spidser "pointed" og de bastionformede, "bastionloops" eller "flowerpot". Lidserne havde samme længde foroven som forneden. De korte skøder havde hvide opklapninger, undtagen hos det 52. der havde bøffellæderfarvede facings, og deraf bøffellæderfarvede skødeopklapninger. Skødeopklapningerne var besat med lidse i regimentets mønster. Den samme lidse var ligeledes på skulderklapper og ærmeopslag samt krave. Desuden var den også i trekanten ved de 2 tailleknapper på ryggen. Flankekompagnierne bar wings - og bataillonskompagnierne

bar skulderstropper med hvide korte uldfrynser.

43rd Monmouthshire Light Infantry 1807

Af Chr. Würgler Hansen.

Officerernes kjole var skarlagensrød og dobbeltraded med krave og opslag i regimentets farve. Knapperne farve var enten sølv eller guld - alt efter regimentets forskrifter. Desuden lange skøder med hvide opslag (undtagen hos det 52.) Officererne bar ingen lidser, kun guld- eller sølvbroderede knaphuller på krave og opslag.

Bukserne var hvide overtræksbukser, og når disse ikke anvendtes, nøjedes man med hvide stramtsiddende "breeches", der nåede lige til under knæet, hvorfra resten af benet dækkedes af en slags sorte gamacher "gaiters" eller "leggings".

Officererne havde ligeledes breeches og i stedet for leggings brugtes sorte hessiske støvler med kant og kvast i sølv eller guld. Officererne brugte af og til lyseblå bukser.

Hovedbeklædningen hos mandskab og underofficerer bestod af den såkaldte "Stovepipe chakot", der var cylindrisk - 18 cm. i diameter - 20 cm. høj og forsynet med en afrundet sort læderskygge, der ragede 6,5 cm. ud. Selve chakoten var sort og fra ca. 1800 udført i læder, men i 1807 brugtes samme model udført i filt. Foran sad et messingskilt med en krone foroven og den britiske løve forneden, imellem sad de kongelige initialer omgivet af hosebåndet, der til begge sider var dekoreret med faner og trofæer. Øverst i midten sad en sort læderkokarde med en regimentsknap i midten. Bag dette var en sokkel, der bar en rød/hvid studs. Den nederste trediedel var rød, og de øverste 2/3 hvid og dette var fælles for alle bataillonskompagnierne. "Rifle" og "Light Infantry" bar ingen messingplade - men et horn i snor og desuden var chakoten forsynet med en grøn studs, grenaderkompagnierne bar helt hvid studs i samme

chakot; det var kun i England, de bar bjørneskindshuer - aldrig udenlands.

Officererne brugte "Bicorne", dette synes kun at være tilfældet hos grenader- og bataillonsofficerer, derimod ser det ud til, at officererne i de. lette kompagnier bar chakot. Bicornen havde guld- eller sølvkvaster i begge ender og fjerbusk i farver, der svarede til mandskabets.

Lance-corporal   1 vinkel af regimentsborten

Corporal   2 vinkler af regimentsborten

Sergeant   3 vinkler helt i hvidt
Ligesom de øvrige lidser

Sergeant-major og   4 vinkler i sølv eller guld
Quartermaster-sergeant *Ligesom de øvrige lidser*

Gradstegnene fulgte "Dress Regulations" fra 1802, der beordrede, at vinklerne skulle bæres på højre overarm, anbragt på et stykke klæde i facingcolour.

Sergenterne bar rødt **skærf** om livet og i den midterste trediedel gik en stribe i regimentets farve.

Officererne bar alle et rødt skærf. En major bar 1 stjerne på epauletten, en lt.-colonel 1. krone - og en colonel 1 krone og 1 stjerne.

79th Foot, Officer

Lædertøj: Tornyster, brødpose og feltflaske som K.G.L.

Foot Guards: Officererne bar kjole af et andet snit end mandskabets. Officererne havde ikke udsmykkede knaphuller, kun 1 metal lidse som kantning. Korporaler bar hvide chevrons og sergeanter og derover guldchevrons. Sergents skærf var blå, hvidt og rødt.

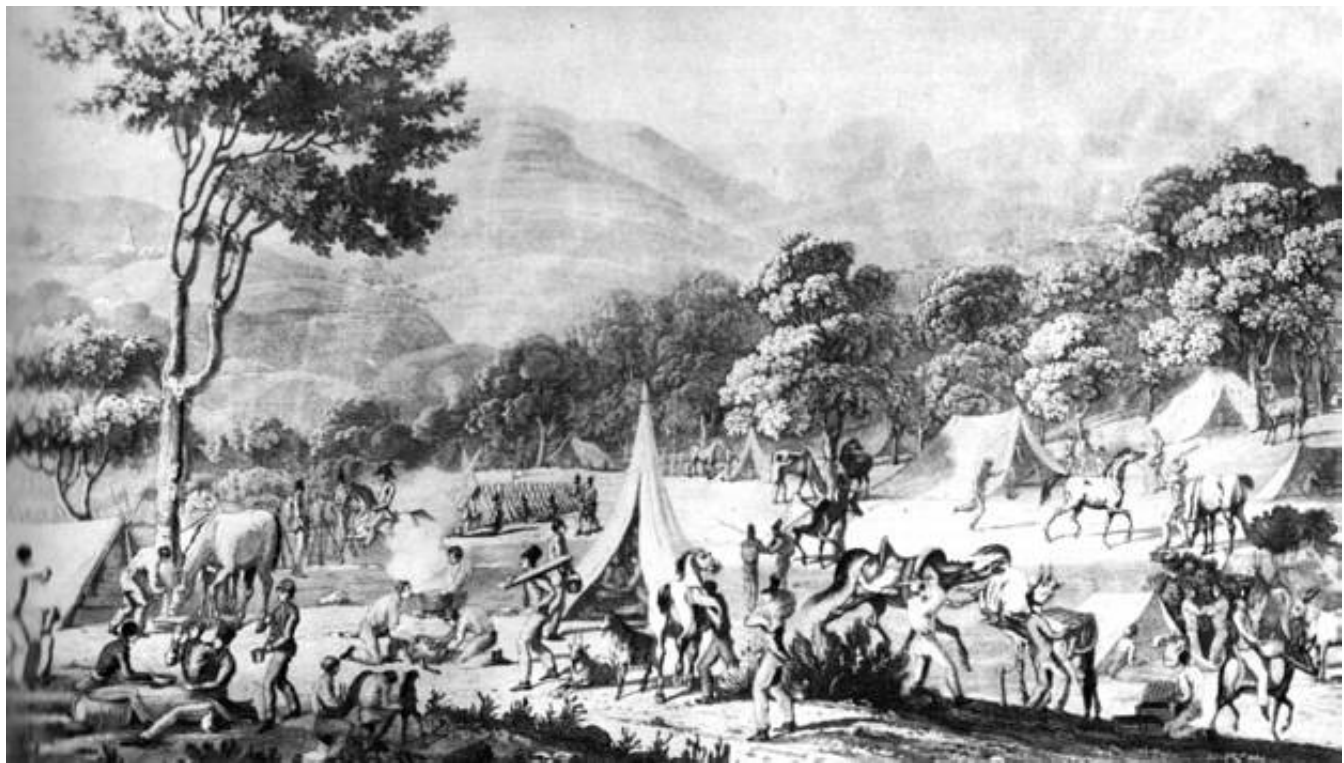
The fusiliers: Alle fra det 7. og 23. bar wings og hvid studs eller fjerbusk. Field officers bar både wings og epauletter. Ved det 23. bar mandskabet "bastionsloops" og officererne "squareended loops". Alle sergeanter bar underofficersstagevåben, kortgeværer.

Light infantry: Ingen bar epauletter. Alle officererne fra det 43. og 52. bar chakot. Alle bar wings og grøn studs. Ingen messingplade på chakoten kun horn med bånd. Alle sergeanter bar fusiler.

Highlanders: Mandskabet bar skørt, uden sporrans. Officererne bar lyseblå bukser. Spillemand og musikere bar "omvendte farver" i studsen.

The rifles: Bar grønne uniformer mod grønne bukser. Hvide chevrons på. sort klæde, og sergenterne havde 1 sort midterstribe i det røde skærf.

Artilleriet var bevæbnet og uniformeret som K.G.L. - blot med den afvigelse, at englænderne brugte Stove-Pipe Chakot og havde hvide skødeopklapninger.

Lejrliv

Til eventuel yderligere orientering:

1. J. Freiherr von Reitzenstein (Hrsg.): *Übersicht der Geschichte der Hannoverschen Armee von 1617 bis 1866*. 1903. Von einem Hannoverschen Jäger, Hauptmann Schütz von Brandis
2. Im Auftrage des Historischen Vereins für Niedersachsen als Manuskript..
3. MikeChappell: *The King's German Legion (1) 1803BB1812*. 2000. Osprey Publishing, ISBN 1-85532-996-4.
4. Otto von Pivka & Michael Roffe: *The King's German Legion*, (Men-at-Arms 42), 1974; ISBN: 9780850451924
5. Stuart Reid & Graham Turner: *British Redcoat 1793-1815*. (Warrior 20). Osprey Publishing. 1997. ISBN: 9781855325562
6. Bryan Fosten: *Wellington's Infantry (2)* (Men-at-Arms 119) 1992; Osprey Publishing. ISBN: 9780850454192
7. Philip Haythornthwaite & Christa Hook: *British Rifleman 1797-1815*, (Warrior 47). Osprey Publishing. 2002; ISBN: 9781841761770
8. Philip Haythornthwaite & Richard Hook: *British Cavalryman 1792-1815*. (Warrior 8). Osprey Publishing. 1994. ISBN 1-85532-364-8
9. Martin Windrow & Gerry Embleton: *Military Dress of The Peninsular War*. Ian Allen Ltd. 1974. ISBN 0-7110-0509-3
(En glimrende bog med fremragende illustrationer af Embleton og udmærkede billeder af originaludrustning. Ud over de engelske uniformer, som passer lige så godt til 1807 for både englændere og Kings German Legion - så får man selvfølgelig også franske, spanske og portugisiske uniformer med i købet. Antikvarisk kan den findes til omkring kr. 200,-.)
10. http://www.napoleonguide.com/infantry_ukcol1.htm